

Briselē, 2019. gada 2. jūlijā
(OR. en)

10622/19

**Starpiestāžu lieta:
2018/0216(COD)**

**AGRI 347
AGRILEG 112
AGRIFIN 41
AGRISTR 45
AGRIORG 40
CODEC 1262
CADREFIN 287**

PIEZĪME

Sūtītājs:	prezidentvalsts
Saņēmējs:	Īpašā lauksaimniecības komiteja / Padome
K-jas dok. Nr.:	9645/18 + COR 1 + ADD 1
Temats:	Regula par KLP stratēģiskajiem plāniem – gatavošanās Padomes debatēm par vides un ar klimatu saistītajiem aspektiem kopējā lauksaimniecības politikā pēc 2020. gada

Gatavojoties Lauksaimniecības un zivsaimniecības padomes 2019. gada 15. jūlija sanāksmei, pielikumā ir pievienots prezidentvalsts sagatavots diskusiju dokuments par minēto tematu, tostarp divi jautājumi, kas būs ministru debašu pamatā.

Prezidentvalsts sagatavots diskusiju dokuments par vides un ar klimatu saistītajiem aspektiem kopējā lauksaimniecības politikā pēc 2020. gada

Pasaule saskaras ar būtiskām vides problēmām, tai skaitā jo īpaši ar klimata pārmaiņām, bioloģiskās daudzveidības zudumu un dabas resursu, piemēram, gaisa, ūdens un augsnes, degradāciju.

Lauksaimniecībai kā nozarei, kas aptver aptuveni 40 % no ES teritorijas, ir svarīga loma šo problēmu risināšanā. Šīs lomas pamatā ir arī ciešā savstarpējā atkarība starp nozari un vidi un klimatu. Lauksaimniecības ietekme uz vidi un klimatu ir daudzšķautņaina: lauksaimniecība, piemēram, rada 10 % ES siltumnīcefekta gāzu emisiju, taču tā arī veido svarīgu dabisku oglekļa piesaistītājsistēmu. No otras puses, lauksaimniecību un dabas resursus, no kuriem tā ir arī atkarīga, spēcīgi ietekmē klimata pārmaiņu izraisīti ekstremāli laikapstākļi. Piemēram, lielā sausuma sekas ir nopietni ietekmējušas lauksaimniekus pēdējā laikā – ne tikai valstīs, kuras tradicionāli ir pakļautas šādiem ekstremāliem laikapstākļiem. Tiek prognozēts, ka šādi ekstremāli laikapstākļi būs vērojami arvien biežāk un ar lielāku intensitāti. Tādējādi vides un klimata saglabāšana palīdz aizsargāt lauksaimnieku ražošanas apstākļus un ienākumus.

Komisija 2018. gada 1. jūnijā ierosināja reformu kopējā lauksaimniecības politikā (KLP) laikposmam pēc 2020. gada. Komisija vairākkārt ir skaidri norādījusi, ka vides un klimata mērķu paaugstināšana ir viena no tās galvenajām KLP reformas prioritātēm. Šajā nolūkā pašreizējie zaļināšanas pasākumi un savstarpējās atbilstības shēma tiktu apvienoti "**paplašinātā**" nosacījumu sistēmā, kas veido augstāku un plašāku "bāzes līniju", kura ir jāievēro, lai saņemtu maksājumus saskaņā ar KLP. Tas tiktu papildināts ar ekoshēmām, ko finansē saskaņā ar I pīlāru, un agrovides un klimata pasākumiem, kā arī citiem intervences veidiem saskaņā ar II pīlāru. Papildu mehānismi, kas palīdz sasniegt augstākus mērķus vides un klimata jomā, cita starpā būtu izdevumu minimums 20 % apmērā no darbības programmām augļu un dārzeņu nozarei, 30 % ELFLA izdevumu rezervēšana ar vidi un klimatu saistītiem mērķiem un prasība KLP stratēģiskajos plānos atspoguļot augstāku vispārējo mērķi attiecībā uz vidi un klimatu salīdzinājumā ar pašreizējo laikposmu. Turklāt varētu sagaidīt, ka 40 % no nākamā KLP budžeta tiks ieguldīti ar klimatu saistītu mērķu sasniegšanā.

Pamatojoties uz Komisijas priekšlikumu izskatīšanu Horizontālu lauksaimniecības jautājumu darba grupā (KLP reforma) un Īpašajā lauksaimniecības komitejā, Lauksaimniecības un zivsaimniecības padome 2019. gada 15. aprīlī apmainījās viedokļiem par ierosināto jauno "zaļo arhitektūru". Minētajā sakarā daudzas delegācijas atzina KLP un lauksaimnieku būtisko lomu attiecībā uz vidi un klimata pārmaiņām. **Daudzas delegācijas arī atbalstīja ar vidi un klimatu saistītā KLP mērķa paaugstināšanu ar nosacījumu, ka KLP budžets ir samērīgs, starp dalībvalstīm pastāv vienlīdzīgi konkurences apstākļi un tām ir pietiekama rīcības brīvība pielāgot noteikumus savām īpatnībām un saglabāt tos pēc iespējas vienkāršākus.**

Attiecībā uz "**paplašinātu nosacījumu sistēmu**" delegācijas uzsvēra, cik svarīgi ir elastīgi un vienkārši noteikumi, kas ļauj dalībvalstīm pielāgot prasības vietējām vajadzībām. Tika izteikti atšķirīgi viedokļi par to, vai mazie lauksaimnieki būtu jāatbrīvo no nosacījumiem vai nē.

Vienotākas bija nostājas par nepieciešamību tiem nodrošināt samērīgu kontroles un sankciju sistēmu. Delegāciju viedokļi dalījās par to, vai ekoshēmām vajadzētu būt dalībvalstīm obligātām vai brīvprātīgām un vai būtu tām jāparedz minimālās summas. Neraugoties uz ekoshēmu specifisko uzbūvi, daudzām delegācijām joprojām ir bažas par nepieciešamību izvairīties no neizlietotām summām mazākas līdzekļu apguves gadījumos. Plaši tika atbalstīts ierosinājums 30 % ELFLA līdzekļu rezervēt klimata un vides pasākumiem.

Līdzīgi apsvērumi izskanēja arī Lauksaimniecības un zivsaimniecības padomes 2019. gada 14. maija sanāksmē, kad tika apspriesti lauksaimniecības aspekti paziņojumā "Tīru planētu – visiem!". Ministri atbalstīja augstāku nākamās KLP mērķi attiecībā uz ieguldījumu, ko tā var dot klimata mērķu sasniegšanā, izmantojot ierosināto "paplašināto" nosacījumu sistēmu. Pēc viņu domām, ar nākamās KLP "zaļo arhitektūru" būtu jāmudina lauksaimnieki sākt strādāt videi labvēlīgos veidos.

Eiropadome vairākkārt ir atkārtoti apliecinājusi, ka augstu prioritāti tā piešķir vides aizsardzības veicināšanai un cīņai pret klimata pārmaiņām. ES līderi 20. un 21. jūnija sanāksmē vienojās pastiprināt globālo klimata rīcību, lai sasniegtu Parīzes nolīguma mērķi, tostarp, īstenojot centienus ierobežot temperatūras pieaugumu līdz 1,5°C salīdzinājumā ar pirmsrūpniecības laikmeta līmeni. Viņi aicināja Padomi un Komisiju virzīt uz priekšu darbu pie nosacījumiem, stimuliem un veicinoša satvara, kas izstrādājami, lai atbilstoši Parīzes nolīgumam nodrošinātu pāreju uz klimatneitrālu ES. **ES stratēģiskajā programmā 2019.–2024. gadam**, ko Eiropadome pieņēma 2019. gada 20. jūnijā, ilgtspējīgas lauksaimniecības veicināšana ir noteikta par vienu no prioritātēm, kas virza ES darbu nākamajos piecos gados.

Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, ministri tiks aicināti Lauksaimniecības un zivsaimniecības padomes 15. jūlija sanāksmē pievērsties šādiem **jautājumiem**:

Ņemot vērā Eiropadomes secinājumus, kuros Padome un Komisija tiek aicinātas virzīt uz priekšu darbu pie nosacījumiem, stimuliem un veicinoša satvara, kas izstrādājami, lai atbilstoši Parīzes nolīgumam nodrošinātu pāreju uz klimatneitrālu ES, un to, ka šī apņemšanās ir jāpilda arī KLP:

– kādi elementi Komisijas priekšlikumos par KLP pēc 2020. gada, jūsuprāt, ir būtiski, lai vides un klimata jomā sasniegtu augstāku mērķi?

– ņemot vērā prezidentvalstu Austrijas un Rumānijas redakcionālos ierosinājumus, vai jūs uzskatāt, ka ir vajadzīgi uzlabojumi, lai sasniegtu augstāku vides un klimata mērķi, paturot prātā vienkāršošanu, iespējas lauksaimniekiem un vietējo apstākļu atšķirības?
